

Walka z głodem mieszkaniowym.

Echa zjazdu związku miast.

Podczas niedzielnych obrad zjazdu związku miast polskich jeden z mówców, zabierających głos w dyskusji, podniósł słusznie wielką doniosłość kwestji rozbudowy miast.

Konieczność szybkiego i pomyślnego rozwiązania tej kwestji nie tylko jest dyktowana palącą potrzebą dostarczenia mieszkań setkom tysięcy mieszkańców naszego kraju, pozostających dziś literalnie bez dachu nad głową, lecz akcja budowlana, przedsięwzięta na wielką skalę, znakomicie zapobiegłaby klęsce istniejącego wciąż bezrobocia, dając możność zarobkowania setkom tys. robotników i rzemieślników.

Poza tem też sama akcja budowlana, wpływając dodatnio na polepszenie stanu materialnego szerokich warstw ludności, niewątpliwie ożywiłaby nie tylko przemysł, bezpośrednio z tą akcją związany, lecz wytwórczość wszelką wogóle, gdyż zubożała i wobec tego dziś zaledwie wegetująca wędzjąca ludność, w miarę zwiększenia się zarobków, będzie mogła czynić sobie zadość co do innych zaniebawianych dziś potrzeb życia kulturalnego, czego wynikiem będzie zwiększenie konsumpcji szerokich warstw ludności, a ta wzmocniona konsumpcja wpłynie oczywiście nader dodatnio na dalszy rozwój naszego życia gospodarczego.

Przewidywania te są zupełnie logiczne i uzasadnione, wobec czego należy przypuszczać, że ten rozsądny głos uczestników zjazdu zw. m. p. będzie przez rząd nasz wzięty pod rozwagę i ułatwienie ze strony czynników rządowych wprowadzenia w życie projektów najszerszej rozbudowy miast naszych nie każe na siebie zbyt długo czekać.

Ten sam mówca zwrócił też słuszną uwagę na to, że kwestji pobudzenia inicjatywy prywatnej w kierunku wzmocnienia budownictwa mieszkaniowego — dochodowego nie należy łączyć z budownictwem, mającym na celu do-

starzenie tanich mieszkań dla ludności ubogiej.

O ile bowiem mieszkania większe i bardziej luksusowe z łatwością znajdują reflektantów na nie i reflektanci ci chętnie będą opłacali czynsz dobrze oprocentowujący i amortyzujący kapitał, włożony w budowę gmachu mieszkalnego przez jego właściciela (a więc na budowę tego rodzaju domów mieszkalnych nie zabraknie chętnych kapitalistów) o tyle budowa tanich mieszkań dla ludności uboższej, jako impreza wręcz bezdochodowa nie jest wcale nęcącą dla ogółu kapitalistów, pragnących ciągnąć z włożonych w budowę kapitałów odpowiednie zyski.

Niemniej jednak kwestja dostarczenia dachu nad głową właśnie ludności uboższej jest kwestją, która winna być rozwiązana jaknajszybciej.

Lecz kwestja ta na wzór Anglii, która potrafiła rozstrzygnąć ją znakomicie, winna być załatwiona już nie jako dobrze oprocentowująca się impreza zarobkowa, lecz jako czyn obywatelski, którego się podjąć winni obywatele przy najwydatniejszej pomocy ze strony czynników

rzadowych i samorządowych. Jeśli znaleźli się tacy ofiarni kapitaliści w Anglii, we Francji, w Niemczech i innych państwach — nie chcemy wątpić, że apel do ofiarności obywatelskiej na cel zapewnienia dachu nad głową tym tysiącom ludności, które dziś w Polsce wyzwolonej całymi rodzinami gnieźdzą się pod gołym niebem o chłodzie i głodzie nie przebrzmie bez echa.

Jeden jeszcze głos w dyskusji zasługuje na uwagę: Oto głos radnego warszawskiego, p. Zyberta. Domagał się on wstrzymania eksmisji przynajmniej podczas miesięcy zimowych i wyższego opodatkowania placów niezabudowanych, a nadto wywłaszczenia przez gminy miejskie uproszczonym sposobem placów, na których właściciele budować się nie chcą. Ujawnia się bowiem przy zabiegach prezydenta m. st. Warszawy, Słomińskiego, o place pod budowę baraków i tanich mieszkań dla bezdomnych, iż żerujący na spekulacji właściciele placów, w stolicy położonych, sprzedać ich magistratowi nie chcą.

Poza tem radny warszawski, prezes związku drobnych kupców, M. Stępniewski, nawoływał, aby związek miast zabiegał o kredyty czy wewnętrzne, czy zagraniczne na rozbudowę miast naszych.

Ohydna zbrodnia bandytów

pod Łodzią.

Zamordowali rzeźnika jadącego na jarmark i jego woźnicę.

Drogą boczną, wiodącą do Podębic, jechał na jarmark rzeźnik ze wsi Cyganka, Józef Jaskólski. Z posiadanej gotówki schował 500 złotych w kieszeni, 700 zł. zaś ukrył przeznaczenie w skarpetce.

Gdy furmanka zbliżała się do wsi Kamienice, zatrzymała ją nagle kilku drabów, uzbrojonych zapewne w łomy żelazne, którymi rozbili czaszki woźnicy, poczem w taki sam sposób pozbawili życia Jaskólskiego.

Zwłoki ofiar bandyci zwle-

kli z wozu i zaciągnęli do przydrożnej olszyny, gdzie je szczegółowo obwidowali. Mimo to jednak, lupem ich padło tylko 500 zł., ukrytych bowiem w skarpetce banknotów nie znaleźli.

Ciała pomordowanych znalaziono rankiem, a policja rozpoczęła niezwłocznie poszukiwania za zbiegłymi opryszkami. Jaskólski liczył lat 35. Woźnica przez niego wynajęty, Antoni Tomczyk, lat 30, pochodził ze wsi Nowe Złotno.

Powiatowy komitet „dnia oszczędności” w Będzinie.

W ubiegły wtorek, w biurach sejmiku, odbyło się organizacyjne zebranie powiatowego komitetu dla propagandy oszczędności.

W zastępstwie przewodniczącego sejmiku p. starosty Olpińskiego zebranie zagał przewodniczący kasy p. Latusek, poczem wybrano na prezesa zebrania p. inspektora Winiarskiego, który zreferował sprawę dnia oszczędności. Przeprowadzono ożywioną dyskusję, która daleko odbiegła od banalnych niekiedy obrad różnych komitetów.

P. Błażejewicz, dyr. gimn. z Będzina, sięgnął do podstaw życia rodzinnego, do wychowania dziewcząt. Zmienił należyte wychowanie dziewcząt w Polsce, upraktynić; w szkołach zaś usunąć niepotrzebny balast przedmiotów, a wprowadzić do szkół żeńskich buchalterję. Pracę oszczędności zaczynać należy od dziewcząt.

P. Żebrowski, kierownik szkoły, poleca szerzyć propagandę oszczędności przez zwoływanie konferencji rodzicielskich po szkołach.

P. Latusek poinformował, że powiatowa kasa oszczędności podejmuje się otworzyć konto dla organizacji szkolnych kas oszczędności, wyda znaczki oszczędnościowe, któ-

re nabywać będą kierowni szkół, a pieniądze oszczędności szkolnych lokować będą na procent w kasie powiatowej.

W bogatej Anglii narodowy komitet oszczędnościowy; oszczędności tygodniowo w wysokości 6 pensów (złotego) zgromadził w ciągu lat 10 sumę 540 milionów funtów szterlingów, czyli przeszło 22 miljardy złotych.

Gdyby połowa ludność Polski zechciała odkładać tylko po 10 gr. dziennie, moglibyśmy osiągnąć w takim okresie czasu około 10 miliardów złotych.

W dalszej dyskusji postanowiono przełożyć „dzień oszczędności” na 4 i 5 listopada, rozesłać po wszystkich szkołach broszury dla celów odczytowych, wydać 40.000 ulotek i 1.000 afiszów.

W skład komitetu powiatowego weszły następujące osoby, obecne na zebraniu:

Przewodniczący — J. Olpiński, starosta; zastępca — M. Winiarski, insp. szkół; sekretarz — St. Jędruszek, spółdzielnia spożywców; członkowie: pp.: Ankerstein, dyrektor Błażejewicz, dyr. Borzykowski, Latusek, dyrektor Mazur, Marcin Możdżeń, T. Stefański, Welman, Fr. Zak i Żebrowski, prezes rady miejskiej w Będzinie.

Przed wyborami do izby rzemieślniczej

Olkusz, 24 października.

proponował wybór prezydium. Przez aklamacje do prezydium zostali powołani: na przewodniczącego p. J. Jarano, na asessorów pp. Filawski i Henzold.

Referat na temat: „praca i obowiązki, wynikające dla rzemieślników z nowej ustawy przemysłowej i izb rzemieślniczych” wygłosił p. F. Siłuszek delegat okręgowego komitetu przedwyborczego Zagłębia Dąbrowskiego. Po referacie wywiązała się rzeczowa dyskusja, w której zabierali głos pp. Nowakowski,

W dniu 23 b. m. w m. Olkuszu odbyło się zebranie przeszło 100 chrześcijan rzemieślników, prowadzących samodzielnie warsztaty w Olkuszu.

Zebranie zagał prezes miejscowego t-wa rzemieślniczego p. Kowalski, który zebraniem wyjaśnił, że przedmiotem obrad dzisiejszego zebrania będzie zaznajomienie się z nową ustawą przemysłową organizacją izb rzemieślniczych, a następnie, jak mają postępować rzemieślnicy w obecnej chwili, poczem za-

Yveling Rambaud i E. Biron.

Dramat w Bicetre

Powieść.

86

— Wiem bardzo dobrze. Już ja to załatwię. Napiszę do przełożonej klasztoru z prośbą o przystanie jej dla dozoru chorej. Siostra Aniela będzie tu pojutrze, więc czy chcesz pan, bym ją przywiozła do pana, czy też wolisz przysłać swój powóz?

— Sam przyjadę po nią. O której mam przybyć?

— Około trzeciej po południu.

— Więc zgoda. Dziękuję pani za jej myśl i powtarzam, że jestem z tego bardzo zadowolony. Pójdę teraz zawiadomić o tem Cecylję.

— Niech pan tego nie robi. Niech przybycie siostry Anieli będzie dla Cecylji przyjemną niespodzianką. I nie mów pan nikomu, że to z mojej porady, przy córce pańskiej jest bowiem pewna

osoba która mnie nie lubi. — Czy mówi pani o doktorze?

— Tak.

— Upewniam panią, że nigdy nie mówi o niej.

— To niczego nie dowodzi. Znam ja go dobrze. Gdyby dowiedział się, że to ja podałam ten projekt, oparłby się wszystkimi siłami przez wrodzone usposobienie do opozycji i jeśli mam prawdę powiedzieć, dlatego, że ma do mnie jakieś śmieszne uprzedzenie.

— Ależ pani hrabino...

— Mówię panu, że tak jest. Zresztą, pan nie masz powodu mięsząc się w spory nasze. Przyjedzie pan do mnie po siostrę Anielę, zabierze ją i powie w domu, że ją sam wezwał.

— Jak pani chce.

Luiza de Villegente, niezniechęcona niepowodzeniem pierwszego zamachu, obmyśliła plan nowy. Czego nie mogła osiągnąć gwałtem, postanowiła uzyskać perswazją. Potrzebowała usunąć Cecylję z drogi, nie dopuścić do udziału w sukcesji po ojcu.

Pod względem wytrwałości hrabina nie miała równej so-

bie osoby. Nie wyrzekała się ona nigdy projektu, skoro tylko uznała go za użyteczny dla siebie.

W rozmowie z p. Hauteclair uczyniła pierwsze kroki do skutecznego nowego planu, znając bowiem siostrę Anielę wiedziała, że potrafi uczynić z niej narzędzie posłuszne sobie i bezwiedne.

W oznaczony dzień młoda zakonnica przybyła do pałacu.

Luiza żądała, by przyjechała wcześniej, potrzebowała bowiem z nią pomówić, wzmówić w nią pewne przekonania i dać niejako instrukcję, które, wierzyła, siostrze Anieli powinny się podobać.

— Jestem szczęśliwą, widząc cię, kochana siostrze — rzekła do niej na wstępie. — Półtora roku upłynęło od ostatniego widzenia. Ale o tobie, poznawszy cię raz, niepodobna zapomnieć. Należysz do tych, o których nie zapomina się nigdy, zawsze bowiem jesteś taką samą dobrą, piękną, sympatyczną.

Hrabina uważała, że i zakonnica jest kobietą. I rzeczywiście, pochwały te, prawdę powiedziawszy, zasłu-

ne, połechnęły serce siostry Anieli. Odezwała się w niej naprzód kobieta, później dopiero zakonnica.

— Pani hrabina wprawia mnie w zakłopotanie — odrzekła zarumieniona. — Czego pani żąda odemnie?

— Tej samej przysługi, jakiej doznałam od siostry półtora roku temu... Zaprosiłam cię na dozorczynię chorej.

— Dziękuję za pamięć o mnie.

— Dziękujesz, siostrze, za wcześnie, gdyż nie wiesz jeszcze kogo masz dozorować.

— Czy znam tę osobę?

— Znasz siostrze. Jest to twoja przyjaciółka, która pomagała ci w dozowaniu hrabiego Villegente.

— Jakto? Panna Cecylja Hauteclair?

— Ta sama.

— Czy chorą jest niebezpiecznie?

— Nie. Miała tylko bardzo gwałtowny atak nerwowy, lecz już wraca do zdrowia.

— Chwała Bogu. Dziękuję pani z całego serca za wezwanie mnie do czuwania nad nią.

— Wraca do zdrowia... fizycznie. Ale zdaje mi się, że

więcej chorą jest jej dusza. Zresztą, to tylko mój domysł, z którym zwiergam się przed tobą w zaufaniu. Nie powinnaś, siostrze, mówić o tem nikomu.

— Rozumiem. Cóż pani przypuszcza?

— Jest jakaś nienaturalna i nawiedzają ją myśli dziwaczne. Miewa paroksyzmy wesołości nerwowej. Należy ją obserwować, by poznać. Gdy siostra przyjrzy się jej bliżej, zgodzi się ze mną, że Cecylja potrzebuje kuracji nie medycznej, lecz innej.

— Jakiej mianowicie?

— Nie myśl się chyba, sądząc, że to sama Opatrzność zesłała cię, siostrze, dla ocalenia tej duszy czystej.

— Niech pani hrabina wyrazi się jaśniej. Przestrasza mnie pani i zarazem pobudza gorliwość moją.

(c. d. n.)

Jarno, Kowalski, Filawski, Kubiczek, Laskawiec, Bednarek, Rogulski, Mendrekiinni. Z dyskusji było widać, iż rzemieślnicy m. Olkusza z ustawą przemysłową są już dobrze zaznajomieni, sprawą izby rzemieślniczej i zbliżającymi się wyborami do niej interesują się wielce, a zatem spełnią swój obowiązek przy wyborach.

Po zamknięciu dyskusji zebrani uchwalili:

1) Zająć się usilną agitacją celem zachęcenia wszystkich rzemieślników chrześcijan m. Olkusza i innych osiedli powiatu olkuskiego, do spełnienia obowiązku przy wyborach do izby rzemieślniczej, a przedtem do zarejestrowania się w swych organizacjach.

2) Powołać do życia komitet przedwyborczy w składzie 9 osób, którego zadaniem będzie współdziałanie z cechami przy przeprowadzeniu rejestracji, odbywanie zebrań w okresie przedwyborczym, a następnie w porozumieniu

z komitetami już powołanymi do życia w poszczególnych miastach pow. olkuskiego, stworzyć komitet powiatowy, którego działalność rozciągnie się na cały powiat olkuski

3) Na wszelkie wydatki, jakie komitet będzie zmuszony ponieść w okresie przedwyborczym, zebrani postanowili opodatkować wszystkich chrześcijan rzemieślników, prowadzących samodzielnie warsztaty po zł. 1 miesięcznie. Zebraniem tej składki zajmą się komitet i cechy.

Po przeprowadzeniu powyższych uchwał drogą akklamacji w skład komitetu i na zastępców zostały wybrane następujące osoby: pp. Jan Jarno, Ignacy Kowalski, Wawrzyniec Filawski, Wincenty Piotrowski, Józef Barczyński, Jan Rynczak, Romuald Kubiczek, Maciej Mendrek, Bronisław Puczek, Roman Łaskawiec, Roman Piechowicz, Zenon Jarno, Stanisław Buczyński i Jan Sosnierz.

Tragiczna śmierć kolejarza pod Gołonogiem.

Od uderzenia buforem pękła czaszka.

Wczorajszej nocy na torze kolejowym pomiędzy Dąbrową a Gołonogiem miał miejsce tragiczny wypadek.

Stanisław Kloch, kolejarz, zamieszkały w domach kolejowych w Sosnowcu, wracając ze służby pomiędzy godziną 1 a 2 w nocy, idąc torem kolejowym z Gołonoga do Dąbrowy, nie zauważył nadjeżdżającego od strony Strzemieszyc pociągu osobowego.

Zanim zdążył zorjentować

się w sytuacji, pociąg wpadł na niego i nieszczęśliwy, całą siłą uderzony buforem parowozu w głowę, został odrzucony na bok.

Kloch doznał pęknięcia czaszki.

Nieprzytomnego zabrano do wagonu i przywieziono do Dąbrowy. Pomimo zabiegów lekarskich, nieszczęśliwy, nie odzyskał przytomności, życie zakończył.

Kloch liczył 48 lat.

Do Redakcji

„Expresu Zagłębia”
w Sosnowcu.

Powołując się na przepisy prasowe z dnia 10.V.1927 r. Nr. 398, rozdz. V art. 30, proszę o umieszczenie w najbliższym numerze poniższego sprostowania:

W „Expresie Zagłębia” Nr. 235 z dnia 9.X b. r. na str. 3-iej umieszczona została notatka p. t. „Kontrola naczyń nočných w sypialni. Zbytnią gorliwość policji”. Notatka ta powstała na skutek informacji, zakomunikowanych redakcji „Expresu” przez p. Elize Meyer, zamieszkałą w Sosnowcu przy ul. Nowopogońskiej Nr. 12. Przeprowadzone dochodzenia w tej sprawie ustaliły, że zachowanie się organów p. p. w związku ze sprawą p. Meyer było zupełnie poprawne i p. Meyer zupełnie słusznie została ukarana grzywną w kwocie trzech złotych za zanieczyszczenie ogródka, znajdującego się w posesji przy ul. Nowopogońskiej Nr. 12.

W związku ze wspomnianą notatką p. Meyer została pociągnięta do odpowiedzialności karnej za rozsiewanie w prasie wiadomości, uwłaczających organom policji.

Komendant policji państwowej powiatu będzińskiego

Marjan Kozielewski, komisarz.

Skrzynka do listów.

Do

Szanownej Redakcji
„Expresu Zagłębia”
w Sosnowcu.

My, niżej podpisani dozorcowie firmy „Ulen” budowy kanalizacji w Sosnowcu, zwracamy się z uprzejmą prośbą do Szan. P. o łaskawe umieszczenie na łamach poczytnego „Expresu Zagłębia” listu naszego, treści następującej:

Oburzeni kłamliwą notatką „Kurjera Zachodniego”, organu kapitalistów międzynarodowych z dn. 20 b. m. nr. 288 p. t. „Radni miejscy, a firma Ulen”, stwierdzamy, że na coś podobnego może zdobyć się tylko redaktor pisma endeckiego.

W odpowiedzi na zarzuty stwierdzamy, że nasi koledzy dozorcowie, którzy są jednocześnie radnymi m. Sosnowca, są ludźmi nieposzlakowanej przeszłości, a więc „Kur. Zachodni” swem wystąpieniem wyrządził im zrywdę, a także wszystkim innym dozorcóm firmy Ulen.

Dozorcowie przy budowie kanalizacji w Sosnowcu, zarabiają od 1.00 zł. do 1.55 zł. na go zinę i to jest właściwy zarobek dozorców przy kanalizacji za okres sezonowy.

W firmie Ulen przy budowę kanalizacji pracuje tylko dwóch radnych w charakte-

KINO
„GAZA”
Sosnowiec.

Od poniedziałku 24-go października r. b. i dni następne
Premjera komedjodramatu z życia emigracji żydowskiej w Ameryce

Szymon Lewi w Ameryce

(Dolar, spryt i trochę szczęścia)

według słynnej powieści Dawida Belasco.

Anons: Tragedja ulicznicy z Astą Nielsen.

KINO
„Corso”
Będzin.

Od poniedziałku 24-go do niedzieli 30-go października r. b.

Kochanka oficera ochrony

dramat w 12-u aktach.

W roli głównej przepiękna MARCELA ALBANI i ulubieniec kobiet
WŁODZIMIERZ GAJDAROW.

rze dozorców, na ogólną ilość 18.

Ogólnie wykonywanymi robotami kierują specjaliści inżynierowie, dozór odcinków powierzony mają kierownicy, którzy podlegają bezpośrednio inżynierom.

Nadmieniamy, że na przyszłość na głupie ataki „Kur. Zachodniego” nie będziemy odpowiadali, gdyż tego rodzaju notatki uważamy za tricki przedwyborcze zgrzybiałych endecków.

Sosnowiec, 26. X. 1927 r.

(Następuje 8 podpisów.)

Do Redakcji

„Expresu Zagłębia”
w Sosnowcu.

W związku z artykułem umieszczonym w Dzienniku nr. 249 z dnia 26 b. m. p. t. „Walne zgromadzenie partii pracy” uprzejmie prosimy o umieszczenie w dniu jutrzejszym następującego sprostowania:

Posiedzenia i zapisy członków do koła sosnowieckiego „partii pracy” odbywają się w lokalu, odnajętym od Spółdzielni kredytowej Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu ul. Dęblińska 5.

Z poważaniem

Spółdzielnia kredytowa
Zagł. Dąbr.

Cegielnia

miast wydzielonych.

Miasto Dąbrowa i Sosnowiec projektują wspólnie budowę cegielni miast wydzielonych.

Wiadomość powyższą należy powitać z uznaniem.

Z chwilą uruchomienia kredytów, ruch budowlany wzmoże się niepomiarnie tak, że prywatne cegielnie nie zaspokoją potrzeb Zagłębia.

Miasta zaś, mające własną cegielnię, będą miały rozwiązane ręce, gdyż plan rozbudowy obiektów miejskich będzie można łatwo zrealizować.

Czterdzieści procent każdego kosztorysu stanowią mury. Gdy będzie własna cegła miejska, to, biorąc pod uwagę w róbce cegły, każdy obiekt, budowany przez miasta, będzie o 20 proc. tańszy. A więc gmach miejski, szpital, łaźnia, szkoła, która kosztować miała 100,000 zł., będzie kosztować 80,000 zł., innymi słowy na czterech budowlach — zarobi miasto na czysto jedną! To coś warto.

Nadto cegielnia miast wydzielonych spowoduje obniżenie cen, jako konkurent; na tem znów ogół budujących się zyska

Zanim taka cegielnia stanie, upłyne dwa lata. Czy nie dobrze byłoby wejść już obecnie w porozumienie z cegielnią sejmikową i bodaj na dwa lata zawrzeć pakt? Do komisji cegielni sejmikowej weszli obecnie ludzie z samorządem obe-

nani, dobrzy ekonomiści. Pakt taki jest możliwy.

Myśl powyższą poddajemy pod rozwagę czynników miarodajnych.

KRONIKA.

KALENDARZYK.

Październik	Dziś: Sabyń P. M.
27	Jutro: † Szymona Ap.
Czwartek	Wschód słońca 6.19
	Zachód 4.20

RADJO.

Czwartek — 27 października.

WARSZAWA.

12.00 Sygnał czasu, komunikat lotniczo-meteorologiczny, komunikaty „P. A. T.”, nadprogram.
15.00 Komunikaty, meteorologiczny, gospodarczy, P.A.T., oraz nadprogram.
15.20 Przerwa.
16.00 Odczyt pt. „Przegląd wydarzeń rosyjskich przed 10-ciu laty”
16.25 Komunikat harcowski.
16.40 Odczyt pt. „Wieża a miasto”
17.05 Komunikaty P. A. T.
17.20 „Wśród książek”
17.45 Audycja literacka.
19.00 Komunikat rolniczy.
19.15 Rozmaitości.
19.35 Lekcja kursu elementarnego języka angielskiego.
20.00 Przerwa.
20.30 Koncert wieczorny poświęcony muzyce czeskiej.
22.00 Sygnał czasu i komunikaty: lotniczo-meteorologiczny, policyjny, P.A.T., sportowy oraz nadprogram.

KRAKÓW

12.00 Transmisja sygnału czasu i kom. lotniczo-meteorologicznego, oraz koncert z płyt gramofonowych.
16.40 Pogadanka dla kobiet „Hygiena skóry”
17.20 „Skrzynka pocztowa”
17.45 Transmisja z Warszawy.
19.00 Transmisja komunikatu rolniczego.
19.15 Rozmaitości.
19.35 Odczyt pt. „Wrażenia z New-Jorku”
20.00 Hejnał z Wieży Marjackiej i komunikaty.
20.30 Transmisja z Warszawy.
22.30 Transmisja muzyki salonowej z restauracji „L'Avignon”

POZNAŃ

12.45 Koncert gramofonowy.
14.00 Notowania giełdy pieniężnej.
17.15 Lekcja angielskiego
17.45 Transmisja koncertu z Warszawy.
19.00 Nadprogram.
19.10 Odczyt pt. „Organizacja studjów uniwersyteckich w Anglii”
19.35 Komunikaty gospodarcze.
19.55 Odczyt p. t. „Kostjum jego rozwój i czynniki współdziałające w psychologii stroju”
20.20 Komunikat meteorologiczny.
20.30 Koncert.
22.00 Sygnał czasu. Komunikat Z. O. K. Z.
22.30 Transmisja muzyki tanecznej z winiarni „Palais Royal”

Repertuar teatru miejskiego w Sosnowcu.

W piątek, 28 bm., a więc jutro premjera znakomitej farsy Monsya „Pan naczelnik — to ja!” z dyr. L. Zbuckim, który w tej roli święcił tryumfy na scenie krakowskiej „Bagateli”. Rolę „falszywego naczelnika” dyr. Zbucki zalicza do najlepszych w swoim repertuarze. Reży-

Ogólna.

Dzień 11-go listopada wolny od zajęć w urzędach i szkołach.

Wiceprezes rady ministrów prof. Bartel rozesał do wszystkich ministrów okólnik następującej treści:

„W dniu 11 listopada 1927 r. państwo polskie obchodzić będzie 9-tą rocznicę zrzućcia jarzma niewoli i odzyskania niepodległości. Doniosłość tego pamiętnego dnia winna znaleźć swój wyraz w uroczystych i podniosłych obchodach, na które złożą się udekorowanie gmachów rządowych i możliwie prywatnych chorągwiami o barwach narodowych, uroczyste nabożeństwa, obchody wojskowe, pogadanki i odczyty okolicznościowe. W uroczystościach i obchodach winni wziąć udział w szerokiej mierze funkcjonariusze państwowi wszystkich oddziałów i w tym celu porozumieć się wcześniej z przedstawicielami rządu, to jest wojewodami i starostami.

Wobec powyższego uważam za wskazane zwolnić w tym dniu funkcjonariuszy państwowych i młodzież szkolną od normalnych obowiązków, pozostawiając dzień 11 listopada 1927 r. (piątek) wolnym od pracy we wszystkich władzach i urzędach państwowych oraz szkolnych i upraszam p. ministra o wydanie odpowiednich zarządzeń w celu ścisłego wykonania niniejszego zarządzenia we wszystkich poddanych mu władzach i urzędach państwowych na całym obszarze Rzeczypospolitej.

(o) Kuratorjum krakowskie. Na liczne zapytania telefoniczne podajemy do wiadomości, że kuratorjum krakowskie mieści się przy ulicy Wielopole, gmach P. K. O.

Telefon kuratorjum ogólny 30-75; kurator przyjmuje we wtorki i piątki od 12—2.

Jadąc przez Katowice pociągiem pospiesznym można wszelkie sprawy załatwić w jednym dniu.

Na Zagłębiu są przydzieleni wizytatorzy: pp. Dreziński, Bzowski i Bryda.

Z Sosnowca.

(s) Z zarządu miasta. Na ostatnim posiedzeniu zarządu miasta zatwierdzono i oddano do druku sprawozdanie budżetowe za rok ubiegły. Po- zatem postanowiono rozpocząć

Szmalec Amerykański

po cenach maksymalnych sprzedaje w dowolnych ilościach
Skład towarów Kolonialnych

B. Tencer Sosnowiec, ulica Targowa Nr. 11
Tel. 82 m. 3-20.

wydawanie zapomóg kartoflanych dla biednych oraz rozpatrywano nowy projekt organizacji lekarskiej w szkołach powszechnych. Według tego projektu będzie w Sosnowcu 7 lekarzy dla szkół powszechnych. Jeden z lekarzy będzie pracował w charakterze lekarza naczelnego. Poza tym zarząd miasta wyraził swą zgodę na wyjazd wiceprezydenta p. Jarzy na 4-dniowy kurs opieki społecznej, zorganizowany dla samorządowców w Warszawie.

(s) Posiedzenie rady miejskiej odbędzie się w piątek, 28 b. m. o godzinie 7-ej wieczór z następującym porządkiem dziennym:

1) Zaciągnięcie w banku gospodarstwa krajowego pożyczki na sporządzenie planów regulacyjnych w kwocie 70.000 złotych w złocie.

2) Upoważnienie magistratu do zaciągnięcia pożyczki od banku gospodarstwa krajowego w sumie 600.000 zł. na budowę trzeciego domu mieszkalnego na kolonii im. Bol. Limanowskiego.

3) Upoważnienie magistratu do sprzedaży starego auta i kupna nowego.

4) Upoważnienie magistratu do nabycia od skarbu państwa 3-ch nieruchomości pokordonowych, położonych w granicach m. Sosnowca.

W sobotę, 29 b. m. o godzinie 7-ej wiecz. odbędzie się drugie posiedzenie z następującym porządkiem dziennym:

1) Zaciągnięcie w banku gospodarstwa krajowego w Warszawie pożyczki na sporządzenie planów regulacyjnych w kwocie 70.000 zł. w złocie.

2) Upoważnienie magistratu do zaciągnięcia pożyczki od banku gospodarstwa krajowego w sumie 600.000 złotych na budowę trzeciego domu mieszkalnego na kol. im. Bol. Limanowskiego.

(s) Tow. art. - literackie. Ruchliwe tow. artyst.-literackie zamknęło wystawę obrazów i rzeźb z pewną nadwyżką, mimo poważnych kosztów.

Przez aulę wystawową przesunęło się sporo publiczności i młodzieży. Opinia publiczna ocenia tę pierwszą wystawę dodatnio i podkreśla jej wysoki poziom.

Toteż z miłą chęcią przyjmujemy pismo tow. art.-liter. w którym za naszym pośrednictwem wystawcy składają wyrazy podziękowań p. staroście Olpińskiej za patronat nad wystawą.

(s) Uniwersytet regionalny. Pierwsze, powakacyjne zebranie uniwersytetu regionalnego, odbyło się pod przewodnictwem prezesa inż. dyr. Krzyszkiewicza. Rozpatrywano sprawę uruchomienia wykładów regionalnych uniwersyteckich dla nauczycielstwa za skromną opłatą.

(s) Inspekcja prezesa dyrekcji kolejowej Bawit wczoraj w Zagłębiu prezes dyrekcji kolejowej warszawskiej inż. Bieniecki, który przeprowadzał inspekcję tutejszego węzła kolejowego.

(s) Sosnowiec na drodze rozwoju. Dowiadujemy się, że energiczny nasz naczelny pocztowy p. Pietrasinski, czyni usilne starania o otwarcie dwu filii pocztowych w Sosnowcu: na Pogoni i w Milowicach. Sosnowiec właściwie powinien mieć jeszcze filje na Starym Sosnowcu, Konstancyńcu i w Sielcu.

Byłoby to możliwe, gdyby poważne firmy ułatwiły zdobycie lokalu. To zaś nie jest takie trudne, oczywiście przy dobrych chęciach.

(s) Czeladzki telefon. Zauważyć się daje, że ile razy zainteresowani pragną się rozmówić z Czeladzią na drodze telefonicznej, dowiadujemy się, że linia jest zajęta. Nieraz czeka się tak długo, iż można taksówką pojechać na miejsce, załatwić interes, wrócić i jeszcze linia będzie zajęta. Przyczyną tego jest fakt, że Sosnowiec i Czeladź mają tylko jedną linię.

Uważamy, że druga linia telefoniczna do Czeladzi jest niezbędna.

(s) Kongres partii pracy. W niedzielę, dnia 30 października b. r. o godzinie 10 rano w sali związku kolejarzy przy ul. Piłsudskiego w Sosnowcu odbędzie się powiatowy kongres partii pracy.

W zjeździe biorą udział delegaci wszystkich kół z prawem głosu i członkowie partii pracy, jako słuchacze.

Wygłoszonych będzie 6 referatów. Kongres jest tylko dla członków i zwolenników partii pracy.

(s) Odezwy komunistyczne. Na kopalni „Wiktor” zostały rozrzucone w większej ilości odezwy komunistyczne o treści antypaństwowej.

(s) Usiłowanie samobójstwa. Stefan Ciesielski (Sielecka 14) usiłował popełnić na ulicy 3 maja samobójstwo przez wypicie esencji octowej. Ciesielskiego przewieziono na kurację do szpitala renardowskiego. Przyczyna samobójstwa nie została ustalona.

(s) Kradzież z komórki Heleny Rokity (Robotnicza 24) skradziono dwoje prosiat, wartości kilkudziesięciu złotych.

Z Będzina.

(b) Ze związku strzeleckiego. Dnia 30 b. m. t. j. w niedzielę, o godz. 10 rano referent kulturalno-oświatowy związku strzeleckiego oddziału w Będzinie, prof. Brodnicki wygłosi odczyt p. t. „Stosunki społeczno-polityczne we Francji i Polsce w końcu XVIII wieku”.

Odczyt wygłoszony będzie w sali szkolnej Nr. 1 przy ul. Małachowskiego Nr. 35, dom po Piaście.

Z Dąbrowy.

(d) Z zarządu miasta. Na ostatnim posiedzeniu zarządu miasta uchwalono wydelegować na czterodniowy kurs pracy społecznej w Warszawie, prezydenta Wł. Serokę i ławników Radka i Zielińskiego. oraz na konferencję w sprawie uprawnień wodnego, która się odbędzie w starostwie dnia 4 listopada, wydelegować dr. Niepielskiego, inż. Uthke, prezesa Cupiała, wiceprezydenta Ciepłaka i ławnika Radka.

(d) Nowe stronnictwo. W tych dniach powstaje w Dąbrowie nowe stronnictwo „Wyzwolenie”, które zakłada p. Marjan Kopka.

Dobierając do siebie działaczy z poszczególnych wsi ma on zamiar tak rozszerzyć działalność „Wyzwolenia”, że począwszy od Dąbrowy dotrze aż do Częstochowy.

Wobec silnej agitacji należy się spodziewać, że do przyszłego sejmiku napewno przejdzie z jeden poseł ze strony miejscowych włościan.

(d) Budowa szkoły powszechnej. Ponieważ budynek szkoły powszechnej na Gliniakach znajdował się na gruntach kolejowych, więc magistrat po dłuższych pertraktacjach zmuszony był szkołę zamknąć.

Dowiadujemy się ze źródeł

miarodajnych, że magistrat w początkach przyszłego miesiąca przystępuje do budowy nowej szkoły powszechnej na Gliniakach. Szkoła zbudowana będzie według najnowszych wymagań higieny.

(d) Z czerwonego krzyża. Onegdaj odbyło się posiedzenie nowowybranego zarządu czerwonego krzyża, na którym wydelegowano pp. prezydenta Wł. Serokę, Z. Srokowską i J. Bema do przejęcia całkowitego majątku tow. czerwonego krzyża od pogrzedniego zarządu.

(d) Nieszczęśliwy wypadek. Wczoraj w hucie Bankowej będąc przy pracy, spadł z pomostu wysokości 1-go piętra robotnik Władysław Mir, lat 19, zamieszkały przy ulicy Ksawerowskiej 18. Upadek był tak nieszczęśliwy, że Wł. Mir złamał prawą nogę.

Z Zawiercia.

(z) Zawieszenie wójta. Przy przeprowadzaniu przez starostę Kowalskiego inspekcji gminy Włodowice, okazało się brak w kasie gminnej 8 tysięcy złotych. Na skutek powyższego starosta Kowalski zawiesił w urzędowaniu wójta gminy Włodowice Marcina Łakotę.

Z Olkusza.

Z pow. komitetu P. W. i W. F. W. związku z reorganizacją powiatowego komitetu przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego w Olkuszu, w najbliższych dniach powołany zostanie skład komitetu w następujących osobach: pp. Tadeusza Serugi, Kazimierza Martyniaka, Marjana Starkiewicza, Władysława Dubaja, d-ra Romana Zakrzewskiego, Zygmunta Rządowskiego i Bronisława Walca (instruktora).

Pozostali członkowie, t. j. z ramienia kuratorium szkolnego i władz wojskowych, zostaną powołani osobno przez komitet wojewódzki.

Pożądana placówka. W Olkuszu został założony niedawno oddział polskiego związku pracowników przemysłowych i handlowych (Centrala w Sosnowcu), na czele którego, jako prezes, stanął p. Szwajczak, pracownik, fabryki „Olkusz”. Młoda ta organizacja, która skupiła niemal wszystkich pracowników tej fabryki, rozwija się pomyślnie.

Na jednym z ostatnich zebrania uchwalono ufundować sztandar związku, na co członkowie zadeklarowali już przeszło 800 zł. Na skutek odezwy centrali sosnowieckiej, oddział olkuski zebrał na strajkujących kolegów banku dyskontowego w Warszawie, sumę zł. 138.45.

Miód prawdziwy!

5 kg. tylko 15 złotych.

Mączka dla dzieci Lacto Bebe 1.50
Sery oryginalne (hurt i detal), marmelady krajowe i zagraniczne, wędliny litewskie, kawa na czarna i herbata. Grzyby suszone prawe. Towary gwarantowanej jakości, ceny niskie.

A. Koziołkow i M. Jędryczek w Sosnowcu.

Ps. Losoś wędzony już nadszedł!

*****

Ogłaszajcie się w „Expresie Zagłębia”

*****

Z sądu okręgowego w Sosnowcu.

Za kradzież bielizny.—Włamywacz przed sądem

19-letnia Walerja Jaroń, mieszkanka Sosnowca, (Podjazdowa 26), w nocy na 6 lipca r. b. skradła Anieli Kwapien ze strychu domu kolejowego przy ul. Nowej 29, bieliznę i garderobę wartości 400 złotych. Następnego dnia poszkodowana spotkała przypadkowo złodziejkę na ulicy Piłsudskiego, a poznawszy ją po sukni, którą złodziejka miała na sobie, a którą jej skradziono, odprowadziła ją do komisariatu. Jaroń zasiadła na ławie oskarżonych i, przyznając się do winy, oświadczyła, że kradzieży dokonała z biedy, gdyż po wyjściu z więzienia nie mogła znaleźć pracy. Sąd, wobec tego, że Jaroń była już trzykrotnie karana za kradzieże, skazał ją na rok więzienia z pozbawieniem praw, zaliczając jej areszt prewencyjny.

Lejb Hersz Erlich, lat 25, mieszkaniec Będzina, (Furmańska 20), w dniu 31 lipca b. r. o godzinie 8 rano usiłował włamać się do mieszkania Józefa Czyża w Dąbrowie - Górniczej, (Zeromskiego 10), dowiedziawszy się uprzednio, że Czyż ma w domu 800 złotych, uzyskane ze sprzedaży krowy i prosiat. Szczęśliwym trafem Czyż nadszedł w porę i złodzieja, który, broniąc się łomem, chciał umknąć, przytrzymał, mimo, iż otrzymał łomem dotkliwie rany. Na krzyk Czyża, sąsiedzi pospieszili mu z pomocą i związali włamywacza do czasu przybycia policji. Erlich był karany za kradzieże przeszło dziesięć razy i odsiedział już kilka lat więzienia. Obecnie za swój ostatni śmiały występ odsiedział trzy lata.

Z ostatniej chwili.

Sprawa płac w przemyśle górniczym.

W związku z zawiadomieniem centr. związku górników przez ministerstwo pracy i opieki społecznej, że chce pośredniczyć w pertraktacjach pomiędzy związkiem górników, a radą zjazdu w sprawie podwyżki płac, wczoraj odbyła się konferencja. Z ramienia rządu brał udział w konferencji insp. pracy Gallot, który oświadczył, że prosi centralny związek górników aby termin

proklamowania strajku wstrzymać do czasu dopóki rząd nie otrzyma ścisłych danych od komisji rządowej badającej obecny stan kopalni.

Poza tym przedstawiciel rządu oświadczył, że po załatwieniu powyższej sprawy stoi na stanowisku, aby przemysł górniczy otrzymał podwyżkę płac w takiej samej wysokości, jaką otrzymali górnicy na Śląsku.

Na powyższą propozycję przedstawiciele centr. związku górników wyrazili zgodę.

Następna konferencja spodziewana jest na nadchodzącą sobotę.

Materiały na palta damskie

Materiały na palta męskie

Materiały na garnitury męskie

Pokrycia na futra

w wielkim wyborze poleca

MAGAZYN BŁAWATNY

WACŁAW MIESZAŁSKI

Sosnowiec, Hale Rozwoju.

Udzielamy kredytu.

PRACOWNIA UBIOROW MĘSKICH

W. RUTKIEWICZA

Sosnowiec, ulica Piłsudskiego Nr. 8,

zaopatrzona została w duży wybór materiałów w najlepszym gatunku. Pracownia przyjmuje również roboty z powierzonych materiałów.

ROBOTA SOLIDNA.

ROBOTA SOLIDNA.

Drobne ogłoszenia.

Kupno i sprzedaż.

3 place w Sosnowcu do sprężania. Wiadomość w administracji Expressu Zagłębia od godz. 3 do 6 po południu.

Posady i prace.

Potrzebna kucharka przychodnia. Popularna, Sosnowiec, Warszawska 6.

Potrzeba czeladzi szewskich na robotę damską i dziecięcą W. Zmuda Dąbrowa, ul. Szopena 41 w oficynie.

Różne.

Makówka Stefan zgubił wyciąg z ksiąg ludności miasta Będzina, książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Sosnowiec i inne dokumenty

Zginięła karta rejestracyjna na imię Tomasza Skowrońskiego wydana w P. K. U. Sosnowiec,

Kuśpiel Jan zgubił legitymację zasilkową wydaną przez Fundusz Bezrobocia w Czeladzi.